

na desnici.) In odločil se je za nasvetovane tri Nemce; tudi visoka vlada je potem imenovala za učitelja zgodovine in zemljepisa moža, ki razume samo nemški. Če se moramo bojevati za tako očitna načela, potem izgubimo zaupanje v vlado, ki trpi take moze na čelu. Lehko bi navedel še druge enake slučaje, a tega ne bodem storil, ker omenjeni slučaj dovoljno pojasnuje naše stanje. Povdarjati pa moram, da naši kandidatje drugod le težko dobivajo službe, ker prednosti, ki so v našej domovini neprecenljive vrednosti, ne pomagajo nič v drugih, n. pr. nemških pokrajinah. Drugi deželni šolski sveti se ne ozirajo na nje, ampak za imenovanje nasvetujejo le lastne deželane; iz tega pa zopet izvira, da naši kandidatje supirajo po 6 do 8 let in nazadnje še ne dobé nobene službe.

Dalje se ozrimo na učni jezik v učiteljiščih, ki nam izrejšajo učitelje za ljudske šole. Vsak bi mislil, da se v učiteljiščih po slovenskih deželah poučuje v jeziku, v katerem bode enkrat ljudski učitelj otroke poučeval, namreč v slovenskem. To bi bilo pač naravno, ker dobro mora znati jezik, v katerem bode enkrat poučeval. A pri nas je vse narobe.

V Ljubljani sta učiteljišči, v katerih se večinoma nemški poučuje; v Gorici je žensko učiteljišče, v katerem se trije predmeti le nemški poučujejo. V četrtem letu se poučujejo vsi predmeti nemški in vendar morajo učiteljice, izstopivši iz pedagogija, otroke slovenski, oziroma italjanski poučevati. V Ljubljani so mislili Bog vé koliko storiti za narod v deželi, ko so dovolili, da se prirodopis in naravoslovje podučujeta v slovenskem jeziku, to je ravno dva predmeta, ki se na goriškem učiteljišči poučujeta le nemški, ker, reklo se je, slovenski jezik še ni dosta razvit za slovenski ta pouk. A na goriškem učiteljišči se zgodovina poučuje slovenski. To vse nam dejansko dokazuje, da je slovenski jezik pripraven za poučevanja v vseh predmetih, kajti v nekaterih se sedaj slovenski poučuje v ljubljanskih učiteljiščih, v nekaterih pa v goriškem. Ker je temu tako, uvede naj se povsod slovensko poučevanje pri vseh predmetih. Poleg tega se ne protivimo, da se kandidatje uče tudi nemškega jezika, nasprotno, zdi se nam celo koristno, da zna tudi nemški, ker pozneje lahko tudi iz nemških knjig zajema in se dalje izobrazuje. Ker se drugodi vse poučnje nemški, zanemarja bodoči učitelj slovenski jezik, v katerem bode vendar moral otroke poučevati. Vsled tega nekateri učitelj zna tako slabo slovenski, da vse njegovo poučevanje ne rodi onega sadu, ki ga pričakujemo od njega.

Učiteljišče v Mariboru ima nalogo odgojevati učitelje, ki imajo pozneje po slovenskih pokrajinah štajerskih mladino izrejševati, mariborsko učiteljišče je tedaj za odgojo slovenskih učiteljev. Nad tri četrtine učiteljskih kandidatov v Mariboru je slovenske krvi, a vendar se ondi poučnjejo izključljivo nemški. Kako morejo taki učitelji po

kmetih pozneje uspešno učiteljevati? Res se bi znal kdo izgovarjati, da po Štajerskem bivajo tudi Nemci. A gospoda, v Gradci sta učiteljišči, eno za učitelje, drugo pa za učiteljice, ki imata odgojevati nemške učitelje. Zato naj se mariborsko učiteljišče prestroji tako, da bode služilo prvotnemu namenu, da bode namreč odgojevalo učitelje za slovenske štajerske pokrajine; po takem naj se tudi na tem vsi predmeti razlagajo slovenski.

Na Koroškem so razmere še hujše in žalostnejše. Ker ondi ni nobene slovenske ljudske šole, tudi o slovenskem učiteljišči ni ne duha ne sluha. A visoka vlada je dolžna gojiti slovenski jezik tudi na Koroškem; zato jej resnobno in toplo priporočam, da bi se obljuba njenega programa, jednako skrbeti za vse narode, tudi raztezala na koroške Slovence. (Dobro! dobro! na desnici).

Dalje prihodnjici.

Smešničar 23. Blizu Sotle ne daleč od Save stanuje kmet, ki ima 2 uri od doma vinsko gorico, na bribu pa klet. Spomladi sprazne precej velik sod in ga dene sušit pod strešje. Bližnji sosed pri gorici to zapazi in zmuzne v sod vinskega kamna kljuvat, ko je vedel, da gospodarja ne bo kmalu v gorico. Alí, o joj, na enkrat nagne se veliki sod na stran, se zaziblje in zavalí nazdol ter leti s tatom vred naprej, dokler v šumi ne obtiči. Ubogi tat komaj iz sode prikobaca ves obtolčen in krvav. Nikoli ni šel več vinskega kamna krast.

J. Ž.

Razne stvari.

(C. k. namestnik baron Kübek) bil je včeraj v Mariboru in ogledoval šolske prostorije; tudi šolske sestre je obiskal in bil jako zadovoljen. Okrajni glavar Seeder odide 15. t. m.

(Slovenski znajo na cesarjevičevem dvoru), kajti slavnemu srenjskemu zastopu občine Arlice-Janžvrh v Ribnici je se doposlal na čestitanje h poroki sledeč odgovor: „Njegova cesarska in kraljevska visokost, cesarjevič Rudolf, zahvaljuje se za čestitno pismo. Grof Bombelles.

(Od sv. Vršana pri Ptuj) se nam piše, da so ondi začeli novo šolsko poslopje staviti, ki je bilo premalo. Prostora je se z dovoljenjem knezoškofijskega ordinarijata od cerkvenih goríc dobilo. Farani, Svetinski vsem prvi, začeli so uže opeko iz Ptuja dovažati. Z božjo pomočjo in podporo za poduk in izgojo mladine požrtvovalnih ljudi upamo novo šolo še letos pod streho spraviti.

(Iz Dola pri Hrastniku) se nam poroča, da so ondi pri Samasi v Ljubljani si naročili 4 nove zvone v septimakordu. Dne 31. jul. jih namislijo v zvonik potegnuti, ko bodo farnega patrona, sv. Jakoba, častili.

(Čeljski tiskar Rakusch) izdava s pomočjo poslanca dr. Forreggerja jako nesramen in ščuvarski list „Cillier Zeitung“. V zadnjem listu hoče nek dopisun iz Žavea, ki pa bržčas svoje bedarije

v Celji maže, naj bi slovenski Savinčanje zapustili Štajersko in se med Čiže, Hrvate in Bosnjake izselili. Kaj pa ko bi Savinjanje rekli, naj gre g. Rakusch s svojim hujskovalnim listom v Bismarkovo deželo, ker ga tje srce vleče — in mu niti krajcarja več dali zaslužiti pri tolikem zasramovanju Slovencev!?

(*Streljanje v tarčo*) pričeli so rezervisti v Škofji vasi pri Celji dne 8. jun. t. l. Tam blizu hoditi, je nevarno.

(*Grajščino Lahnhof*) pri Celji je kupil mini-sterijalni svetovalec Konrad Vasič.

(*Sedem regimentov*) obhaja drugo leto 200-letnico svojega obstanka, med njimi tudi naš domači štev. 47. baron plem. Litzelhofen.

(*V Ojstrem*) pri Celji bil je v premogovih jamah delavec Jožef Leobada ubit. Težek zavor železni mu je na glavo pal.

(*Strela udarila*) je v poslopje Jak. Zdolška na Ponkvi, v Andrej Volkovo v Lembergu in v Jož. Mlakarjevo, da je vse pogorelo.

(*Bivši okrajni sodnik pri sv. Lenartu v Slov. goricah*) g. Jož. Morak, zadnjič okrajni sodnik v Doblivasi, je se pri hiši svojega brata ustrelil.

(*V Ribnici*) potrebujejo občinskega zdravnika. Plačilo znaša 350 fl. in mnogo drugega zaslužka.

(*Otroka*) pastila je nepoznana mati pri sestnici Mariji Kovačevaj v Račjem zunaj Maribora. Nihče ne vé odkod je ubogo dete.

(*Strela ubila*) je hlapca Jakoba Lebenišeka v Ločah, ko je 2 konja s pašo gnal.

(*Romarji*) bodo 25. junija s posebnim vlakom iz Dunaja podali se na pot, 28. jun. pridejo v Rim. Prve dni julija so priprave na svečanost v čast sv. ap. Cirila in Metoda in na sprejem pri sv. Očetu, ki bo 5. julija za romarje od vseh rodov Slovanskih. Južna železnica je voznino za 50% znižala, tako bi iz Ljubljane v Rim in nazaj vtegnila vožnina na III. razredu stati kakih 28 gld. Kdor želi se romanja vdeležiti, se naj oglasi, da bo zastran stanovanja rimskemu odboru se naznanilo.

(*V Novocerkev. dekaniji*) bodo mil. knezoškof sv. birmo sledeče dni delili: 28. junija na Frankolovem; 29. jun. pri Novicerkvi; 1. jul. pri sv. Martinu v Rožni doli; 2. v Vojniku; 3. v Vitanji in 4. jul. na Dobrni. 30. jun. pa bodo novo šolsko poslopje č. šolskih sester v Celji blagoslovili.

(*Zidanmostni učitelj*) je se zelo med nemčurje zgubil, ker v „Tagespošto“ poročajoč o toči, ki je sekala ondi pa v Suhemdolu, sv. Petru, Šavni peči, se nasaja na velezaslužnega poslanca g. dr. Vošnjaka ter svetu kaže svojo nevednost. Dr. V. je nove uravnave zemljišnega davka toliko kriv, kakor toče, o katerej brvbljavi učitelj poroča. Zakrivili so prvo liberalci l. 1869.

(*Na Staricesti blizu Ljutomera*) pri Admondskem viničarji Jeseniku je krava iztelila. Tele je imelo dve doraščeni glavi in le eno truplo ter je le 1. uro živelo.

(*Iz Dobrne*) se nam piše, da je 25. maja tam klestila toča, kakor debelo kuruzje zrnje; k sreči pa škoda, imenito pri trsji, ni tako zdatna, kakor se je skraja mislilo zlasti po Gorici in Vinah; bolje se po nizkih vinogradih poznajo nasledki zimskega mraza.

(*V celovskem jezeru*) so 4 vojaki od regimenta Belgier utonili.

(*Bortski most*) je g. Šliman v najem vzel za 3882 fl. Kedar se Završki brod odpre, zniža se mu najemščina za 500 fl.

(*Prestavljeni*) so čč. gg. kaplani Anton Vraz v Kameo, Anton Šijanec k sv. Juriju v Slov. goricah, Jožef Sattler v Kapelo pri Radgoni.

(*Skregali*) so se Vojniški „purgarji“ z vaščani v Škofji vasi, ker so ti pravili, da so pri šolske veselici pred 2 letoma Vojničanje na tuje stroške jedli in pili. Da se vsakemu očitaniu zognejo, so letos 10. maja Vojničanje sami otroke pogostili. Gosp. Kožuh je 250 otrokom na Ivenci dal jesti in piti.

Listič uredništva; Dopisi iz Ljubna, iz Koroškega, iz Monsberga, in govor g. dr. Kočvarja prihodnjic. G. v Moravcih; več, kakor je v „Gosp.“ bilo, nam ni znano.

Loterijne številke:

V Gradci 4. junija 1881: 72, 32, 56, 55, 87.
Na Dunaji „ „ 80, 69, 52, 36, 77.
Prihodnje srečkanje: 18. junija 1881.

Prisrčna hvala

vsem prebivalcem naše in sosednih far, koji so mojo nepozabljivo suprugo gospo

Katarino Pirc, rojeno Tomšič,

dne 27. t. m. k večnemu počitku v tako nepričakovano velikanskem številu spremili. Posebno pa se še zahvalim gospodom tovarišem za izbornu petje v cerkvi in na gomili, tovaršicam pa za obilo darovanih vencev. Bog plati!

Mala nedelja, 28. maja 1881.

Srečko Pirc, nadučitelj.

F. P. Holasek

v Mariboru, na Velikem trgu je od g. **S. Ružičke** prevzel zastopanje zavarovalnice proti ognju

„**Phönix**“

ter prejmlje vplačevanja in opravlja 1—3 vse dotične pisarije.